

POSTANOWIENIE

27 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Monika Koba

na posiedzeniu niejawnym 27 czerwca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa E. K.
przeciwko S. C., M. K., M. S. i A. R.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej E. K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 5 kwietnia 2022 r., I ACa 339/22,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu na rzecz adwokata J. W. wynagrodzenie w kwocie 1620 (jeden tysiąc sześćset dwadzieścia) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług za wykonanie czynności kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego M. S. w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 5 kwietnia 2022 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację powódki E. K. od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 16 grudnia 2021 r., którym oddalone zostało jej powództwo skierowane przeciwko S. C., S. C.1, M. K., M. S. i A. R. o zapłatę.

U podstaw rozstrzygnięcia Sądów *meriti* legło stwierdzenie, że powódka nie wykazała – z przyczyn przytoczonych szczegółowo w motywach wydanych w sprawie rozstrzygnięć - by pozwani dopuścili się czynu niedozwolonego niszcząc rzeczy w lokalu przez nią zamieszkiwanym.

Sąd Apelacyjny w pełni dzieląc podstawę faktyczną i prawną rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego oraz korzystając z uprawnienia wynikającego z art. 387 § 2¹ k.p.c., nie znalazł żadnych podstaw do uwzględnienia zarzutów apelacji koncentrujących się na błędnej ocenie przez Sąd pierwszej instancji zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (k. 576 -579).

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powódkę.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołała się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Jej zdaniem, wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony jest potrzebą dokonania przez Sąd Najwyższy kontroli legalności i prawidłowości zaskarżonego orzeczenia. Wskazała, że Sąd drugiej instancji przyjmując ustalenia Sądu Okręgowego za własne, wyprowadził wnioski z naruszeniem przepisów normujących postępowanie apelacyjne i nie wziął pod uwagę wytkniętych przez apelującą uchybień procesowych Sądu pierwszej instancji, pomijając nadużycie przez pozwanych prawa procesowego oraz naruszenie prawa powódki do złożenia wyjaśnień koniecznych do ustalenia prawidłowego stanu faktycznego oraz twierdzeń na poparcie dochodzonych przez nią roszczeń (art. 212 § 1 w zw. z art. 226¹ k.p.c. oraz art. 226² § 1 i 2 k.p.c.). W tym zakresie doszło do naruszenia przepisów postępowania (art. 233 § 1 k.p.c., art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c.), polegających na przyjęciu przez Sąd Apelacyjny za własne ustaleń Sądu Okręgowego, przejawiające się w powtórzeniu wywodów Sądu pierwszej instancji bez merytorycznego odniesienia się do zarzutów apelacji. Sąd Apelacyjny naruszył także art. 232 w zw. z art. 227 k.p.c. przez wydanie orzeczenia nie uwzględniającego roszczenia powódki, mimo przedstawienia przez nią obszernego materiału dowodowego na jego potwierdzenie. Wadliwość orzeczenia wynika także z naruszenia art. 227 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. przez

dokonanie błędnych ustaleń faktycznych, a w ich efekcie przyjęcie, że pozwani nie dokonali zniszczeń w lokalu powódki.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną kurator dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego M. S. wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz przyznanie na rzecz kuratora kosztów nieopłaconej pomocy prawnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą usuwanie błędów w zakresie wykładni i stosowania prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka

zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, by skarga była – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Przede wszystkim sposób sformułowania wniosku wskazuje, że skarżąca traktuje skargę kasacyjną nie jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, a jako instrument pozwalający jej na kwestionowanie niesatysfakcjonującego ją rozstrzygnięcia w trzeciej instancji, któremu to celowi postępowanie kasacyjne nie służy.

Oczywistej zasadności skargi nie dowodzą wnioski, które Sąd Apelacyjny wyprowadził z całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego dzieląc ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy i przyjmując, że powódka nie wykazała zasadności swojego roszczenia. Skarżąca kwestionuje bowiem w tym zakresie podstawę faktyczną zaskarżonego rozstrzygnięcia i przeprowadzoną przez Sądy *meriti* ocenę dowodów, co w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.) i na tej podstawie neguje następnie wyprowadzone przez Sądy wnioski dotyczące nie zaistnienia podstaw do uwzględnienia powództwa.

Upatrując oczywistej zasadności skargi w dokonaniu przez Sąd Apelacyjny błędnej oceny zaoferowanego przez nią materiału dowodowego skarżąca pominęła, że skarga kasacyjna jest instrumentem prawidłowości stosowania prawa przez sądy, a nie służy do kontroli ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia. Nie można zatem przenosić do postępowania kasacyjnego sporów dotyczących stanu faktycznego, gdyż jego ustalenie należy do sądów *meriti*, a Sąd Najwyższy nie ma w tym zakresie żadnych, ustrojowych ani procesowych kompetencji (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 1169/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 139 oraz

postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lipca 2014 r., IV CSK 671/13, niepubl.). Podstawą przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie mogą być zatem kwestie dotyczące błędnej - w ocenie skarżącej - oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, są to bowiem zagadnienia usuwające się od kontroli sądu kasacyjnego, który w postępowaniu kasacyjnym jest związany podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia.

Skarżąca zasad tych nie respektuje. Zarówno w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jak i podstawach skargi, odwołuje się wprost do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i z tym zarzutem wiąże pozostałe wytykane Sądowi Apelacyjnemu naruszenia prawa procesowego twierdząc, że wbrew ocenie Sądów obu instancji przedstawiła materiał dowodowy potwierdzający wyrządzenie jej przez pozwanych szkody. Dotyka zatem kwestii, które uchylają się od kontroli sądu kasacyjnego.

O niewłaściwym rozumieniu przez skarżącą istoty skargi kasacyjnej świadczy także wnioskowanie o dopuszczenie w postępowaniu kasacyjnym wniosków dowodowych z zeznań powódki oraz składanych przez nią pism. W postępowaniu kasacyjnym nie jest natomiast dopuszczalne powoływanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § k.p.c.).

Ponadto, w orzecznictwie Sądu Najwyższego ustalony jest już pogląd, że nie jest bezwzględnym warunkiem prawidłowego rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji odniesienie się – do każdego z zarzutów – podniesionych w apelacji. Z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika bowiem konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 14 marca 2018 r., II PK 120/17; z 22 sierpnia 2018 r., III UK 119/17; z 20 lutego 2018 r., V CSK 352/17; z 6 października 2016 r., III UK 270/15; i z 30 września 2016 r., I CSK 623/15).

Mając powyższe stanowisko orzecznictwa na względzie, uzasadnienie przedstawione przez Sąd Apelacyjny nie pozwala stwierdzić żadnych uchybień, które mogłyby odpowiadać analizowanej przesłance. Zajmując stanowisko przeciwne skarżąca nie dostrzega także, że Sąd Apelacyjny, przy konstrukcji uzasadnienia skorzystał z art. 387 § 2¹ k.p.c., a w podstawach skargi - którymi Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany (art. 398¹³ § 1 k.p.c.) - brak zarzutu dotyczącego zastosowania przez Sąd tego przepisu.

W konsekwencji argumentacja przytoczona we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wykazuje tezy, że zaskarżone orzeczenie stanowi konsekwencję błędów w zakresie stosowania prawa procesowego, których efektem jest orzeczenie oczywiście wadliwe.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego obejmujących wynagrodzenie na rzecz kuratora nieznanego z miejsca pobytu pozwanego M.S. Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U. z 2018 r., poz. 536) w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015, poz. 1800, ze zm.) oraz w zw. z art. 91 a ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1144, ze zm.).

[SOP]

[a!]

